

Miesięcznik Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

GAZETA SGH

publikacja bezpłatna

www.sgh.waw.pl/gazeta/

numer 1/17 (334), styczeń 2017

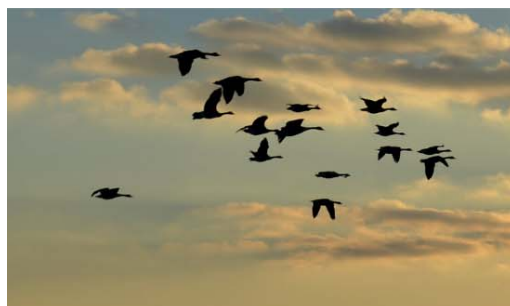

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa EUMIGRO

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa EUMIGRO – sprawozdanie

EUMIGRO
Jean Monnet Module

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa EUMIGRO

„Europa a migracje międzynarodowe – na rozdrożu?”

11 stycznia 2017 r., godz. 11.30–17.00
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 128, Budynek C, Aula I

11 stycznia 2017 r. w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa EUMIGRO „Europa a migracje międzynarodowe – na rozdrożu?”. Otworzyła ona trzyletni cykl corocznych konferencji naukowych „Unia Europejska w obliczu kryzysów migracyjnego i uchodźczego – perspektywa wielopoziomowa”, które będą organizowane w SGH w latach 2016–2019 w ramach projektu EUMIGRO – „Jean Monnet Module on the European Union and the Contemporary International Migration – an Interdisciplinary Approach” kierowanego przez dr Martę Pachocką przy współfinansowaniu Unii Europejskiej w ramach Programu Erasmus+.

Organizatorem konferencji była Katedra Studiów Politycznych Kolegium Ekonomiczno-Społecznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, a wśród partnerów wydarzenia znalazły się takie podmioty jak: Centrum Doskonałości Jeana Monneta SGH, Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego, Deree – The American College of Greece, Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (FRONTEX), Inicjatywa Sekretarza Generalnego ONZ – Global Compact Poland, Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Katedra Unii Europejskiej im. Jean Monneta KES SGH, Ośrodek Badań Integracji Europejskiej Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego, Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, Polskie Stowarzyszenie Badań Wspólnoty Europejskiej, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Studenckie Koło Naukowe Spraw Zagranicznych SGH, Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Konferencję otworzyli przedstawiciele władz uczelni oraz Polskiego Stowarzyszenia Badań Wspólnoty Europejskiej. Dr hab. Krzysztof Kozłowski, prof. SGH, prorektor ds. dydaktyki i studentów SGH a zarazem kierownik Katedry Studiów Politycznych wyraził uznanie dla dr Marty Pachockiej za zaangażowanie w realizację projektu EUMIGRO i wysiłek włożony w przygotowanie konferencji. Prof. dr hab. Wojciech Morawski, dziekan Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH wskazał, iż w Kolegium powstało w ostatnim czasie kilka inicjatyw badających zagadnienie migracji. Podkreślił, że Europa miała już do czynienia z masowymi ruchami migracyjnymi po obu wojnach światowych. Wypracowano wówczas instrumenty pozwalające opanować sytuację, takie jak np. tzw. paszport nansenowski. Prof. W. Morawski wskazał, że obecnie korzystne byłoby uelastyczenie polityki migracyjnej przy użyciu podobnych narzędzi. Dr Anna Masłoń-Oracz z Polskie-

go Stowarzyszenia Badań Wspólnoty Europejskiej w swoim wystąpieniu stwierdziła, że liczy na to, iż obrady konferencji pomogą znaleźć odpowiedź na pytanie jak rozwiązać kryzys migracyjny, biorąc pod uwagę aktualne uwarunkowania.

Wykład inauguracyjny *Kryzys migracyjny czy kryzys integracji europejskiej – geneza i scenariusze na przyszłość* wygłosił dr hab. Maciej Duszczyk, prorektor ds. naukowych Uniwersytetu Warszawskiego reprezentujący Ośrodek Badań nad Migracjami UW. W swoim wystąpieniu zwrócił on uwagę na fakt, że wybuch kryzysu migracyjnego był prognozowany od dawna. Czynniki, które przyspieszyły jego nadejście, były wojny na Bliskim Wschodzie. Wskazał również, że obawy o przyszłą sytuację ekonomiczną są jednym z głównych czynników napędzających niechęć do imigrantów w społeczeństwach europejskich. Podkreślił, że dla zakończenia kryzysu konieczne jest podjęcie działań ekonomicznych w krajach pochodzenia uchodźców oraz w krajach sąsiednich.

Pierwszy panel konferencji „Kryzysy migracyjny i uchodźczy na początku XXI wieku – w regionie śródziemnomorskim, w Europie czy w Unii Europejskiej” moderowany był przez dr Martę Pachocką (Katedra Studiów Politycznych KES SGH). Pierwszą panelistką była Maria Pamuła, reprezentująca Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR). W swoim referacie przedstawiła ogólną sytuację uchodźców w basenie Morza Śródziemnego z perspektywy UNHCR. Zaprezentowała również najnowsze dane ONZ dotyczące liczby uchodźców oraz kierunków migracji oraz scharakteryzowała sytuację uchodźców w Polsce. Wystąpienie drugiej panelistki, dr Anny Visvizi z Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej oraz Deree – The American College of Greece dotyczyło aspektów bezpieczeństwa związanych z kryzysem migracyjnym, w tym walki z terroryzmem. Podkreśliła ona, że Europa ma obecnie problem z konceptualizacją migracji – podchodzi się do niej redukcjonistycznie jako do ruchów mas ludzi, zaś rzadko patrzy się na problem migracji z perspektywy indywidualnych osób. Następnym mówcą był doc. dr Artur Adamczyk z Centrum Europejskiego UW. Przedstawił on najważniejsze wyzwania jakie wciąż stoją przed Unią Europejską w związku z kryzysem migracyjnym. Szczególny nacisk położył w swojej analizie na przyczyny kryzysu, m.in. proces jakim była tzw. „arabska wiosna”. Wskazał również na zagrożenie jakim w przyszłości może stać się Turcja. Jako czwarta wystąpiła Ewa Moncure z Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (FRONTEX). Zapoznała uczestników konferencji z zasadami funkcjonowania Agencji oraz

zmianami, które wymusił na niej kryzys migracyjny. Wskazała również na różnice w postrzeganiu kryzysu migracyjnego z perspektywy europejskiej i perspektywy mikro – poszczególnych regionów, do których trafiają imigranci. Jako ostatni wystąpił Kamil Wyszowski reprezentujący Inicjatywę Sekretarza Generalnego ONZ – Global Compact Poland (UNGC). K. Wyszowski skoncentrował się na problemie handlu ludźmi oraz przestępczości zorganizowanej wykorzystującej w swojej działalności uchodźców. Przytoczył również raporty ONZ, które już kilka lat wcześniej przewidywały wybuch kryzysu migracyjnego.

Moderatorem panelu drugiego „Unia Europejska a nowe wyzwania w warunkach kryzysów migracyjnego i uchodźczego” była dr Anna Masłoń-Oracz (PECSA, Katedra UE im. Jeana Monneta KES). Dyskutanci w swoich wypowiedziach koncentrowali się przede wszystkim na aspektach prawno-finansowych i integracyjnych wyzwań stojących nie tylko przed samą UE, ale również przed poszczególnymi jej państwami członkowskimi. Wystąpienie pierwszej panelistki, dr Aleksandry Borowicz z Ośrodka Badań Integracji Europejskiej UG, dotyczyło finansowania kryzysu przez Unię Europejską. Podkreśliła ona rolę, jaką w radzeniu sobie z wyzwaniami stawianymi przez kryzysy migracyjny i uchodźczy, odgrywają programy krajowe finansowane przez Komisję Europejską, a także wsparcie strategiczne udzielane przez UE w sytuacjach nagłych. Następnym mówcą była dr Aleksandra Szczerba-Zawada reprezentująca Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Jej wystąpienie dotyczyło statusu prawnego migrantów zewnętrznych w systemie Unii Europejskiej z uwzględnieniem orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE.

Dr A. Szczerba-Zawada szczególny nacisk położyła na to, jak kryzys uchodźczy wpływa na sferę praw i wolności jednostki, tj. konieczność zapewnienia praw człowieka tym, którzy do UE przybywają, a zarazem zapewniania porządku i bezpieczeństwa publicznego. Trzecim panelistą był dr Witold Klaus (Instytut Nauk Prawnych PAN, a zarazem prezes Stowarzyszenia Interwencji Prawnej), który mówił o wyzwaniach związanych z integracją migrantów przymusowych w Polsce. Wskazywał on na fakt, że w tym działaniu problemem nie są ograniczenia prawne, a przede wszystkim nastawienie opinii publicznej i odnosząca się do niego polityka prowadzona przez władze państwowe. Ostatni występujący w panelu, Dominik Wach (Dział Integracji Społecznej i Interwencji Kryzysowej, Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Badań nad Migracjami, Uniwersytet Warszawski), mówiąc o systemie integracji migrantów przymusowych podkreślił brak dostatecznej liczby specjalistów zajmujących się integracją imigrantów w Polsce. Zadanie integracji migrantów w Polsce finansowane jest praktycznie wyłącznie ze środków europejskich, co stanowi poważne zaniedbanie – jedno z wielu w zakresie polityki integracyjnej – ze strony władz krajowych.

Konferencję zamknęła Debata Młodych EUMIGRO „Europa a migracje międzynarodowe – na rozdrożu?”, która była panelem studencko-doktoranckim. Jej moderatorem był dr Jan Misiuna (Katedra Studiów Politycznych KES). W debacie wzięli udział studenci SGH związani z SKN Spraw Zagranicznych (A. Iwańczuk, C. Jaroni, M. Golba, M. Domagała) i Erasmus Student Network (M. Melsztyński), z których większość uczestniczyła w grudniu 2016 r. w międzynarodowych warsztatach edukacyjnych w Atenach, dotyczących zagadnień migracyjnych. Wyjazd był częścią projektu ALIEN, współfinansowanego ze środków Programu Erasmus+, w którym SGH jest jednym z partnerów. Wypowiedzi uczestników debaty odnosiły się do pytań m.in. o to, dlaczego postawy anty-uchodźcze tak łatwo trafiają do ludzi młodych, jak doświadczenie osobistego kontaktu z uchodźcami podczas wizyty w obozie dla uchodźców Eleonas w Grecji zmieniło ich postawę oraz kogo i jak warto kształcić w obszarze tematyki migracyjnej i uchodźczej. Dzieląc się swoimi doświadczeniami, studenci wskazali przede wszystkim na nieznaną rzeczywistość wśród ludzi młodych, na postępującą w dominującej narracji dehumanizację uchodźców, a z drugiej strony przeciwników ich przyjmowania, a także na to, że osobisty kontakt z uchodźcami zmienia optykę patrzenia na problem, często robiąc z przeciwnika przyjmowania uchodźców, zwolennika takiego działania. Podsumowania debaty dokonał mgr Michał Budziński, doktorant w KES. Zwrócił on uwagę na powtarzający się w wypowiedziach panelistów wątek, iż główną przyczyną niechęci do uchodźców wśród młodych Polaków jest brak wiedzy o innych kulturach. Skutkiem tego jest utrwalanie się błędnych stereotypów. Wskazał również, że przyczyną niechęci wobec imigrantów można doszukać się w czynnikach ekonomicznych – imigranci często bywają postrzegani przez młodych ludzi jako konkurencja na rynku pracy.

Michał Budziński, Jan Misiuna

Więcej informacji: EUMIGRO: [<http://eumigro.eu/pl>], Facebook: [<https://www.facebook.com/eumigro/>], Twitter: [<https://twitter.com/EUMIGRO>].